



Dàn ý Nhân cách nhà nho chân chính trong bài thơ Bài ca ngắn đi trên bãi cát của Cao Bá Quát [Ngữ văn 11](#)

Bài làm 1

1. Mở bài

- Giới thiệu: nhân cách nhà nho chân chính.

2. Thân bài

a. Nhân cách nhà nho chân chính là cái gì?

- Giải thích:

- Nhân cách là gì? Nhân cách là tư cách, phẩm chất của con người.

- Thế nào là nhà nho? Nhà nho là những người tri thức thời xưa, theo Nho học.

Nhà nho là người đã học sách thánh hiền được thiên hạ cần để dạy bảo người đời ăn ở hợp luân thường, đạo lí

Nhìn chung “Nho” là một danh hiệu chỉ người có học thức, biết lễ nghĩa, biết “tu thân, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ”.

b. Nhân cách nhà nho chân chính là thế nào?

- Trước hết nhân cách nhà nho chân chính là phải biết “tu thân”. Trong tu thân, sự học là rất quan trọng. Mà học là để đỗ đạt trong thi cử. Sau đó “trị quốc”, ra làm quan để kính bang tế thế, giúp nước giúp đời.

“Khi thủ khoa, khi Tham tán, khi Tổng đốc Đông ...”

- Nhân cách nhà nho chân chính như Nguyễn Công Trứ còn có tính cách của một nhà nho tài tử.

“Đô môn giải tổ chi niên

Đạc ngựa bò vàng đeo ngất ngưỡng ...

- Nhân cách của nhà nho chân chính Cao Bá Quát lại có những nét đặc biệt:

“Bãi cát lại bãi cát dài,

Đi một bước như lùi một bước ...”

3. Kết bài



- Đánh giá chung: Nhân cách nhà nho chân chính

Bài làm 2

Các ý chính cần triển khai:

a. Về nhân cách nhà nho trong Bài ca ngắn đi trên bãi cát của Cao Bá Quát

- Vẻ đẹp nhân cách nhà nho trong bài thơ này chủ yếu được thể hiện ở tầm nhìn xa rộng của Cao Bá Quát.

- Tầm tư tưởng cao rộng của nhà thơ chính là ở chỗ đã nhận ra tính chất vô nghĩa của lối học khoa cử, của con đường công danh theo lối cũ. Từ chuyện đi trên cát mà liên tưởng đến chuyện lợi danh, đến chốn quan trường là một sự liên tưởng sáng tạo mà lô-gíc. Người đi trên cát sa lầy vào trong cát chẳng khác nào cái mồi công danh, bồng lộc lôi kéo con người, làm cho con người mê muội.

- Nhìn thấy con đường danh lợi đầy nhọc nhằn, đầy chông gai, tuy chưa thể tìm ra một con đường đi nào khác, song Cao Bá Quát đã thấy không thể cứ đi trên bãi cát danh lợi đó mãi được.

b. Vẻ đẹp nhân cách nhà nho trong bài Bài ca ngất ngưỡng của Nguyễn Công Trứ

- Vẻ đẹp nhân cách nhà nho trong thơ này chủ yếu được thể hiện ở thú chơi "ngông" của con người cật tủy, hiểu sâu sắc cái tài của mình.

- Trên cơ sở ý thức về tài năng và nhân cách bản thân, Nguyễn Công Trứ trong Bài ca ngất ngưỡng đã phô trương sự ngang tàng, sự phá cách trong lối sống của ông, lối sống ít phù hợp với khuôn khổ của đạo Nho.

- Nguyễn Công Trứ ngất ngưỡng khi hành đạo (khi làm quan, thực hiện các chức phận, ông luôn tỏ ra thẳng thắn, thậm chí dám kiến nghị, góp ý cả cho vua). Có được phong cách ngạo nghễ như vậy vì ông có tài năng và tận tâm với sự nghiệp. Không hề luồn cúi để vinh thân phì gia. Trong đời thực, Nguyễn Công Trứ nhiều lần lập công trạng và là người có tài năng nhiều mặt mặc dù vậy ông vẫn phải chấp nhận một cuộc đời làm quan không mấy thuận lợi (ông bị thăng giáng thất thường).



- Sau khi từ quan, cách ông nghỉ và chơi cũng rất nông, rất khác thường. Ông đeo mo vào đuôi bò nói là để "che miệng thế gian", ông dẫn các cô gái trẻ lên chùa, ông đi hát ả đào và tự đánh giá cao các việc làm ấy. Ông có quyền ngất ngưỡng vì ông về hưu trong danh dự, sau khi đã cống hiến rất nhiều cho đất nước. Theo ông, điều quan trọng nhất của nhà nho là hoạt động thực tiễn chứ không phải nếp sống uốn mình theo dư luận. Ông thích hát nói vì đó là môn nghệ thuật ông say mê từ nhỏ. Vì thế khi về hưu ông vẫn đi hát vì không muốn tỏ ra mình là một bậc phi phàm, khác đời như các thánh nhân.

Bài làm 3

1. Mở bài

- Giới thiệu đôi nét về tác giả Cao Bá Quát và tác phẩm "Bài ca ngắn trên bãi cát".
- Tác phẩm cho ta thấy được nhân cách cao đẹp của nhà Nho xưa.

2. Thân bài

a. Một số nét chính về tác giả, tác phẩm:

- Cao Bá Quát (1809 - 1855) là người thông minh, tài hoa, có chí lớn nhưng cuộc đời gặp nhiều trắc trở.
- Được người đời suy tôn là "Thánh Quát".
- "Bài ca ngắn đi trên bãi cát" được sáng tác khi ông đi thi Hội qua những tỉnh miền Trung đầy cát trắng.
- Bộc lộ được sự vất vả, khó khăn cũng như là nỗi niềm về con đường danh lợi đã thoái hóa, mục rữa đương thời.
- Tác phẩm "Bài ca ngắn đi trên bãi cát" cho ta thấy được nhân cách trong sáng và cao đẹp của nhà Nho.

b. Vài nét chung về nhà Nho chân chính:

- Là người học sách Thánh hiền, hiểu biết rộng và được người đời coi trọng, kính nể.
- Có tư tưởng giúp dân giúp nước mà không màng danh lợi, vinh hoa phú quý.
- Luôn giữ được phẩm chất cao đẹp dù trong hoàn cảnh nào.



c. Nhân cách nhà Nho qua tác phẩm "Bài ca ngắn trên bãi cát":

- Vốn có quyết tâm thi cử và đỗ đạt để cống hiến cho đất nước.
- Nhận thức ra rằng con đường danh lợi tầm thường đương thời đã cũ nát, sai trái.
- Cao Bá Quát ý thức cần phải thoát khỏi nơi danh lợi vô nghĩa.
- Khao khát được thay đổi xã hội, tìm con đường mới cho cuộc sống

III. Kết bài

- Khái lược một số nét đặc sắc trên phương diện nghệ thuật thể hiện thành công nhân cách nhà nho chân chính trong Bài ca ngắn trên bãi cát.
- Suy nghĩ bản thân về nhân cách nhà nho chân chính

Mời bạn đọc cùng tham khảo <https://vndoc.com/tai-lieu-hoc-tap-lop-11>

